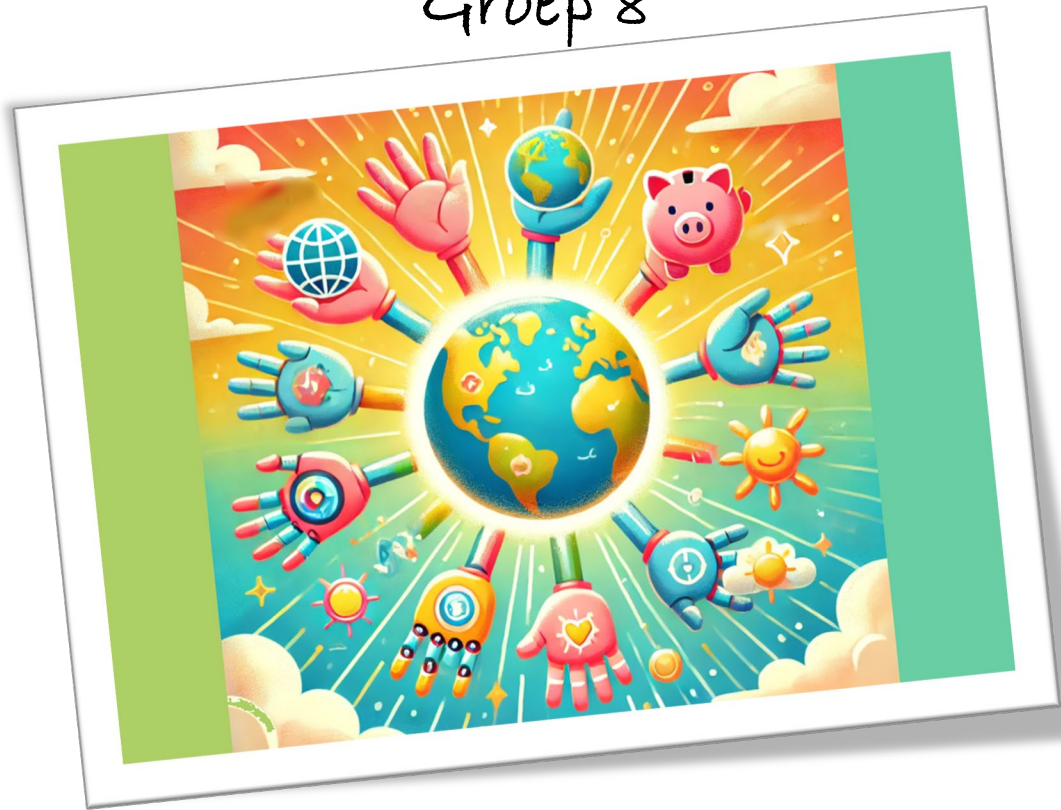

Wereldmachten

Groep 8

Universeel thema:

Macht

Generalisaties:

- Macht is de mogelijkheid om te beïnvloeden.
- Macht kan worden gebruikt of misbruikt.
- Macht is altijd in enige vorm aanwezig.
- Macht heeft vele vormen (chemisch, elektrisch, politiek, mechanisch...).

Denkstof

Gebruiksvoorwaarden

EIGEN GEBRUIK

Alle materialen zijn alleen voor eigen gebruik.

NIET COMMERCIEEL

De materialen mogen worden ingezet in eigen lespraktijk, ook bij eigen trainingen, maar altijd onder naamsvermelding en bestanden mogen niet aan deelnemers worden gegeven of verkocht.

GEEN AFGELEIDE WERKEN

De materialen mogen alleen in ongewijzigde vorm worden gebruikt.

TOEGANKELIJKHEID

Het is niet toegestaan (delen van) de materialen online te zetten.

Dit houdt ook in:

- de projecten of materialen niet verwerken in Yurls, wikiwijs of andere lessencreatie websites
- de materialen niet delen achter een wachtwoord
- de materialen niet uploaden naar een fileshare website (ook niet als dit niet openbaar is)
- de materialen niet opnemen in een intranet of ander content management systeem.

“Door aanschaf en gebruik van dit materiaal ga je akkoord met deze gebruiksvoorwaarden. Alle materialen zijn beschermd door auteursrecht en mogen uitsluitend volgens deze voorwaarden worden gebruikt.”

Week 1. Thema Introductie Activiteit

Thema: Macht

Generalisaties:

- o Macht is de mogelijkheid om te beïnvloeden.
- o Macht kan worden gebruikt of misbruikt.
- o Macht is altijd in enige vorm aanwezig.
- o Macht heeft vele vormen (chemisch, elektrisch, politiek, mechanisch...).

Introductie Activiteit

Stap 1: Inleiding

De docent introduceert het experiment: "Jullie krijgen macht! Elk team mag een kwartier bepalen wat er in de klas gebeurt. Er zijn geen regels, behalve dat het binnen een kwartier moet passen."

Verdeel de klas in zes teams. Elk team beslist wat zij willen doen met hun kwartier aan macht.

Enkele vragen ter ondersteuning:

Wat willen jullie graag doen?

Hoe zorgen jullie dat iedereen in jullie team het ermee eens is?

Wat gebeurt er als niet iedereen dezelfde ideeën heeft?

Hoe kunnen jullie de tijd zo goed mogelijk benutten?

Elk team noteert hun plan op een groot vel papier en presenteert dit kort aan de klas voordat ze hun macht uitvoeren.

Stap 2: Uitvoering

Elk team krijgt 15 minuten de macht over de klas. Zij mogen bepalen wat er gebeurt en hoe de klas zich gedraagt.

Voorbeelden van mogelijke keuzes:

- Een korte quiz of spel organiseren
- Een muziek- of dansmoment
- Iedereen moet in stilte tekenen of lezen
- Een rollenspel waarin sommige leerlingen "leiders" en anderen "volgers" zijn
- Stoelendans of een fysieke activiteit
- Een gezamenlijke creatieve opdracht

De docent fungeert als observator en noteert opvallende gedragingen en dynamieken.

Stap 3: Reflectie & Discussie

Na afloop verzamelen de leerlingen zich en bespreken ze hun ervaringen aan de hand van de volgende vragen:

Hoe voelde het om de macht te hebben?

Was het leuk? Spannend? Moeilijk? Waarom?

Voelde iedereen zich gehoord in het team?

Hoe hebben jullie je macht gebruikt?

Hebben jullie een activiteit gekozen waar iedereen baat bij had?

Hebben jullie rekening gehouden met anderen of vooral met jullie eigen voorkeuren?

Had macht hebben ook nadelen?

Hoe werd macht zichtbaar in deze activiteit?

Was er sprake van beïnvloeding? (Bijvoorbeeld door groepsdruk, onderhandelingen of leiderschap binnen het team?)

Waren er momenten waarop macht gebruikt of misbruikt werd?

Wat leren we hiervan?

Hoe kunnen we macht eerlijk en verstandig gebruiken?

Welke parallellen zien we met de echte wereld?

Koppel de reflectie aan de generalisaties over macht:

Macht is de mogelijkheid om te beïnvloeden. Hoe zagen ze dit terug in de keuzes die ze maakten?

Macht kan worden gebruikt of misbruikt. Waren er momenten waarop dit gebeurde?

Macht is altijd in enige vorm aanwezig. Hoe was macht aanwezig, zelfs als ze er niet bewust mee bezig waren?

Macht heeft vele vormen. Welke vormen zagen ze terug in hun keuzes en de activiteiten van andere teams?

Denkroutine Het verhaal onthullen

Doelen:

- Begrijpen hoe macht wordt ingezet en beïnvloed in de context van wereldmachten.
- Analyseren van verschillende perspectieven op macht en samenwerking.
- Ontwikkelen van kritisch denken en reflecteren op ethisch gebruik van macht.
- Stimuleren van samenwerkingsvaardigheden en creatief probleemoplossen.

Vaardigheden:

- Kritisch denken
- Probleemoplossend vermogen
- Samenwerken en communiceren
- Reflecteren en perspectief nemen

Benodigdheden:

- Print van het verhaal "De Strijd om de Troon van de Wereld".
- Grote vellen papier en markers.
- Schrijfmateriaal voor aantekeningen.
- Wereldkaart of atlas.

Reflectie:

- Leerlingen identificeren de verschillende motivaties en strategieën van de landen.
- Leerlingen maken een voorstel voor samenwerking gebaseerd op de behoeften van alle landen.
- Leerlingen reflecteren op het gebruik van macht en ethische implicaties.

Evaluatie:

- Bespreek hoe leerlingen de vragen van de denkroutine hebben beantwoord.
- Beoordeel de samenwerking binnen de groep en de originaliteit van hun oplossingen.
- Reflecteer op de inzichten die zijn opgedaan over macht.

Criteria voor Succes

- Leerlingen identificeren de verschillende motivaties en strategieën van de landen.
- Leerlingen maken een voorstel voor samenwerking gebaseerd op de behoeften van alle landen.
- Leerlingen reflecteren op het gebruik van macht en ethische implicaties.

Beoordeling:

Diepgang van hun analyses.
Samenwerking en participatie.
Creativiteit en relevantie van hun samenwerkingsvoorstel.

Denkroutine Het verhaal onthullen

Lesbeschrijving:

Inleiding

Vertel het verhaal "De Strijd om de Troon van de Wereld" aan de klas.

Bespreek kort de verschillende soorten macht (politiek, economisch, natuurkracht, enz.) en hoe deze zichtbaar zijn in het verhaal.

Introduceer de denkroutine "Het Verhaal Onthullen".

Hoofdactiviteit

Verdeel de klas in vijf groepen, elk vertegenwoordigt een land (Solaria, Frostia, Aquarion, Terraras, Skystan).

Laat de groepen nadenken over:

- Het verhaal: Wat gebeurt er in jullie land?
- Het menselijke verhaal: Hoe denken en voelen de inwoners van jullie land?
- Het wereldverhaal: Hoe draagt jullie land bij aan mondiale uitdagingen?
- Het nieuwe verhaal: Hoe kunnen jullie samenwerken met andere landen?
- Het onvertelde verhaal: Wat ontbreekt in jullie verhaal?

Laat de groepen een kort voorstel maken voor hoe de vijf landen samen kunnen werken om de wereld te verbeteren.

Organiseer een 'Grote Vergadering' waar alle groepen hun ideeën presenteren

Afsluiting

Bespreek als klas de gepresenteerde ideeën en wijs op de waarde van samenwerking.

Reflecteer gezamenlijk op de implicaties van macht in de echte wereld.

Vraag leerlingen wat zij persoonlijke hebben geleerd van deze activiteit.

De Strijd om de Troon van de Wereld

Er was eens een grote, wonderlijke wereld genaamd Pentalis, verdeeld in vijf machtige landen: Solaria, Frostia, Aquarion, Terraras en Skystan. Ieder land had een unieke kracht die hen sterk maakte. Maar diep van binnen wilden ze allemaal hetzelfde: de machtigste van Pentalis zijn.

Solaria, het land van de zon, heerste over licht en warmte. Hun eindeloze energie zorgde voor groei, kracht en uitvindingen. Ze vonden zichzelf de slimste van allemaal.

Frostia, het rijk van ijs en kou, stond bekend om hun geduld en strategische denken. Ze hadden grote voedselvoorraden, bevroren in ijskelders, en gebruikten de kou om vijanden op afstand te houden.

Aquarion, het waterkoninkrijk, bezat de rivieren en oceanen die alle landen van water voorzagen. Ze waren de meest flexibele handelaren, maar ze konden ook de watertoevoer stopzetten als ze boos waren.

Terraras, de aardeheersers, beheersten vruchtbare gronden en delfstoffen. Ze waren sterk en standvastig, want zonder hun landbouw en metalen zouden de andere rijken niet kunnen bouwen of overleven.

Skystan, het luchtvolk, bewoog zich vrij tussen de landen. Ze waren de boodschappers en de snelste reizigers, maar hun stormen en winden konden ook chaos veroorzaken.

De Strijd om de Troon van de Wereld

Het Begin van de Oorlog

Op een dag kwam een belangrijke boodschap: de troon van Pentalis was leeg. De koning was verdwenen en nu moest een nieuw rijk de leiding nemen. Maar wie?

"Wij verdienen de troon," riep Koning Helios van Solaria. "Onze zon geeft licht aan iedereen!"

"Jullie licht is nutteloos zonder onze kou om het in balans te brengen," zei Koningin Glacielle van Frostia ijzig.

"Zonder water leeft niemand," verklaarde Meester Oceano van Aquarion.

"We bouwen niets zonder onze grondstoffen," bromde Hertogin Terra van Terraras.

"En wij brengen verbinding!" riep Generaal Aerys van Skystan.

Al snel groeide de discussie uit tot een strijd. Solaria probeerde met hun zonnewarmte de vorst van Frostia te smelten. Frostia bevroor op zijn beurt de rivieren van Aquarion. Aquarion blokkeerde het water naar Terraras, waardoor hun gewassen stierven. Terraras weigerde metalen en stenen te leveren aan Skystan, en Skystan stuurde razende stormen over alle landen.

De wereld was in chaos.

De Strijd om de Troon van de Wereld

Op een dag gebeurde er iets onverwachts. Een enorme donkere, orkaanachtige kracht raasde over de wereld. Door de strijd tussen de landen was het evenwicht van de natuur verstoord. De krachtwolk werd zó hevig dat hij alles vernietigde wat in zijn pad kwam. Steden overstromden, akkers veranderden in woestijnen, paleizen brokkelden af en de lucht werd gevuld met rook en puin.

"Wat hebben we gedaan?" fluisterde Koningin Glacielle.

Ze keken om zich heen en zagen hun landen in puin. Voor het eerst begrepen ze dat hun kracht niet genoeg was in hun eentje. Ze hadden elkaar nodig.

"We moeten samenwerken," zei Meester Oceano. "Ik zal het water weer laten stromen, maar ik heb jullie hulp nodig om de schade te herstellen."

"Als wij onze zonnewarmte delen, kunnen we de bevroren velden van Frostia herstellen," bood Koning Helios aan.

"En ik zal de gewassen helpen groeien," zei Hertogin Terra.

"Dan brengen wij de handel weer op gang," zei Generaal Aerys.

Voor het eerst in lange tijd keken de leiders elkaar niet als vijanden aan, maar als bondgenoten.

De Strijd om de Troon van de Wereld

De Onderhandelingstafel

In het midden van Pentalis stond een grote, ronde tafel. Daar kwamen de vijf leiders samen.

"We moeten macht anders zien," begon Koningin Glacielle. "Niet als een wapen, maar als een kans om te bouwen."

"Politieke macht moet ons verbinden," zei Generaal Aerys.

"Economische macht moet iedereen helpen groeien," voegde Hertog Terra toe.

"Natuurlijke krachten moeten we beschermen, niet misbruiken," knikte Meester Oceano.

Vanaf die dag werkten de vijf landen samen om Pentalis te herbouwen. Ze creëerden een Grote Raad, waarin elk land een stem had. En zo werd niet één rijk de machtigste, maar werd macht iets om samen te delen.

Week 1. Kleine groep. De Opkomst en val van Wereldmachten

Denksleutel Tijdlijn

Doelen:

- Leerlingen begrijpen de concepten van macht en wereldinvloed.
- Leerlingen ontwikkelen een historisch inzicht in de opkomst en ondergang van wereldmachten.
- Leerlingen oefenen vaardigheden in tijdsordening en kritisch denken.

Vaardigheden:

- Kritisch en analytisch denken.
- Chronologisch ordenen.
- Samenwerken en presenteren.
- Creatief gebruik van tekst en beeld.

Benodigdheden:

- Groot papier (A3-formaat) of digitaal werkblad.
- Kleurpotloden, stiften, scharen, lijm.
- Internet of encyclopedieën voor onderzoek.
- Lijst met historische wereldmachten (bijvoorbeeld: Romeinse Rijk, Mongoolse Rijk, Britse Rijk).

Reflectie:

- Laat leerlingen nadenken over hoe macht werd gebruikt of misbruikt in de onderzochte periodes.
- Bespreek de overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende wereldmachten.

Evaluatie:

- Controleer de tijdlijn op volledigheid, feiten en presentatie.
- Vraag leerlingen om in hun eigen woorden uit te leggen waarom een macht is gestegen of gevallen.

Criteria voor Succes

- Bevat ten minste 5 belangrijke wereldmachten met jaartallen.
- Feitelijke juistheid van de opgenomen informatie.
- Duidelijke teksten en/of tekeningen bij de momenten.
- Correcte spelling en verzorgde presentatie.

Beoordeling:

Beoordeel op basis van de Criteria voor Succes.

Geef feedback op zowel de inhoud als de presentatie van de tijdlijn.

Week 1. Kleine groep. De Opkomst en val van Wereldmachten

Denksleutel Tijdlijn

Lesbeschrijving:

Inleiding

Leg het begrip wereldmacht uit: een natie of rijk dat gedurende een bepaalde tijd een enorme invloed had op de wereld.

Geef voorbeelden van wereldmachten door de geschiedenis heen, van de oudheid tot nu (bijv. het Romeinse Rijk, Mongoolse Rijk, Britse Rijk, Verenigde Staten).

Presenteer het doel: de leerlingen maken een tijdlijn met ten minste zes wereldmachten, waarin ze informatie en plaatjes toevoegen. Ze werken alleen of in tweetallen en kiezen de wereldmachten uit een voorgestelde lijst.

Hoofdactiviteit

Kies wereldmachten: Laat de leerlingen een lijst bekijken met wereldmachten uit verschillende periodes (bijvoorbeeld: Egypte, het Romeinse Rijk, de Han-dynastie, Mongoolse Rijk, Ottomaanse Rijk, Britse Rijk, Verenigde Staten, China).

Verzamel informatie: De leerlingen verzamelen informatie over hun gekozen wereldmachten, zoals:

Tijdvak van opkomst en ondergang.

Belangrijke gebeurtenissen of personen.

Redenen voor de opkomst en val.

Bijzonderheden die de macht kenmerken (bijv. cultuur, militaire kracht, economie).

Tijdlijn maken:

Teken een horizontale of verticale tijdlijn op groot papier of gebruik een digitaal hulpmiddel.

Voeg duidelijke tijdsaanduidingen toe.

Voor elke wereldmacht: schrijf kerninformatie in korte zinnen en voeg plaatjes of tekeningen toe.

Zorg dat de tijdlijn verzorgd en overzichtelijk is.

Controleren: Aan het einde controleren de leerlingen of hun tijdlijn voldoet aan de criteria voor Succes (minimaal zes wereldmachten, feitelijke juistheid, visuele en tekstuele elementen).

Afsluiting

Laat een aantal leerlingen hun tijdlijn kort presenteren aan de klas.

Bespreek welke overeenkomsten en verschillen ze hebben ontdekt tussen de wereldmachten.

Rond af met een samenvatting en een compliment voor het werk.

De Opkomst en val van Wereldmachten

Opdracht:

In deze opdracht ga je aan de slag met wereldmachten uit verschillende periodes. Je gaat onderzoeken hoe ze ontstonden, wat hen machtig maakte en waarom ze uiteindelijk verzwakten of verdwenen. Daarna maak je een tijdlijn om je bevindingen overzichtelijk weer te geven.

Stap 1: Kies wereldmachten

Kies ten minste vijf wereldmachten uit de lijst. Je mag er meer kiezen als je dat wilt.

Stap 2: Verzamel informatie

Zoek informatie over de wereldmachten die je hebt gekozen. Zorg dat je antwoord geeft op de volgende vragen:

1. **Tijdvak:** Wanneer begon en eindigde de macht van dit rijk?
 2. **Belangrijke gebeurtenissen of personen:** Wat waren sleutelmomenten of invloedrijke leiders?
 3. **Redenen voor opkomst en val:** Waarom werd dit rijk zo machtig en waarom verloor het uiteindelijk zijn macht?
 4. **Bijzonderheden:** Wat maakte deze wereldmacht uniek? Denk aan cultuur, militaire kracht of economische invloeden.
- Schrijf de belangrijkste punten op in korte, duidelijke zinnen.

Stap 3: Maak een tijdlijn

Nu ga je je informatie overzichtelijk weergeven op een tijdlijn. Dit kan op groot papier of met een digitaal hulpmiddel.

- **Teken een horizontale of verticale tijdlijn.** Zorg dat de jaartallen duidelijk zijn.
- **Voor elke wereldmacht:** Voeg een korte samenvatting toe met jaartallen, belangrijke feiten en plaatjes of tekeningen.
- **Zorg voor een nette en overzichtelijke presentatie.**

Stap 4: Controleren

Controleer of je tijdlijn voldoet aan de criteria voor succes:

- ✓ Bevat ten minste 5 belangrijke wereldmachten met jaartallen.
- ✓ De opgenomen informatie is feitelijk juist.
- ✓ Duidelijke teksten en/of tekeningen bij de momenten.
- ✓ Correcte spelling en verzorgde presentatie.

Laat eventueel een klasgenoot je tijdlijn bekijken en verbeter waar nodig.

Stap 5: Presenteren en Bespreken

- Laat een aantal leerlingen hun tijdlijn kort presenteren aan de klas.
- Bespreek overeenkomsten en verschillen tussen de wereldmachten.
- Denk na: wat kunnen we leren van de opkomst en ondergang van wereldmachten?

Wereldmachten Lijst

Oudheid

Oude Egypte (ca. 3100 v.Chr. - 30 v.Chr.)

Bekend om zijn farao's, piramides, en invloedrijke cultuur langs de Nijl.

Mesopotamië (ca. 3100 v.Chr. - 539 v.Chr.)

De bakermat van beschavingen zoals Sumerië, Babylonië, en Assyrië.

Oude China (ca. 1600 v.Chr. - heden)

Dynastieën zoals Shang, Zhou, en Qin legden de basis voor technologie, filosofie en bestuur.

Grieks-Macedonische Rijk (ca. 800 v.Chr. - 323 v.Chr.)

De stadstaten (zoals Athene en Sparta) en later het rijk van Alexander de Grote.

Romeinse Rijk (27 v.Chr. - 476 n.Chr. in het westen, tot 1453 in het oosten)

Een enorm rijk dat zich uitstrekte over Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten.

Middeleeuwen

Byzantijnse Rijk (ca. 330 - 1453)

Het voortgezette oostelijke deel van het Romeinse Rijk, met Constantinopel als hoofdstad.

Islamitische Kalifaten (ca. 622 - 1258)

Omvatten het Rashidun-, Umayyaden- en Abbasidenkalifaat; belangrijk in wetenschap en handel.

Karolingisch Rijk (ca. 800 - 888)

Onder leiding van Karel de Grote in Europa.

Mongoolse Rijk (1206 - 1368)

Het grootste aaneengesloten landrijk in de geschiedenis onder Genghis Khan en zijn opvolgers.

Vroegmoderne Tijd

Ottomaanse Rijk (1299 - 1923)

Een machtig rijk in het Midden-Oosten, Noord-Afrika en de Balkan.

Spaanse Rijk (1492 - 1898)

Het eerste wereldwijde rijk, met koloniën in Amerika, Azië en Afrika.

Portugese Rijk (1415 - 1999)

Een pionier in ontdekkingsreizen en handel over de oceanen.

Chinese Ming-dynastie (1368 - 1644)

Bekend om culturele en economische bloei, evenals de bouw van de Grote Muur.

Nederlandse Republiek (17e eeuw)

Een wereldmacht in handel, wetenschap en kunst tijdens de Gouden Eeuw.

Britse Rijk (16e - 20e eeuw)

Het grootste rijk in de geschiedenis, dat op zijn hoogtepunt een kwart van de wereld omvatte.

Moderne Tijd

Frankrijk (18e - 19e eeuw)

Onder Napoleon en later een belangrijke koloniale macht.

Verenigde Staten (20e - 21e eeuw)

Dominant sinds de Tweede Wereldoorlog, met militaire, economische en culturele invloed.

Sovjet-Unie (1922 - 1991)

Een supermacht tijdens de Koude Oorlog, met invloed in Oost-Europa en daarbuiten.

China (21e eeuw)

Een groeiende economische en politieke wereldmacht.

Europese Unie (21e eeuw)

Een economische en politieke samenwerking met wereldwijde invloed.

Denkroutine Knelpunten

Doelen:

- Begrijpen hoe landen macht uitoefenen in internationale samenwerking.
- Ontdekken hoe belangen en waarden invloed hebben op machtsdynamieken.
- Vaardigheden ontwikkelen in analyseren, onderhandelen en compromisvorming.

Vaardigheden:

- Kritisch denken en analyseren
- Samenwerken en communiceren
- Argumenteren en onderhandelen
- Probleemoplossend vermogen

Benodigdheden:

- Wereldkaart
- Landenkaarten met informatie over economie, grondstoffen, politieke invloed
- Situatiekaartjes met internationale kwesties (klimaatverandering, waterconflicten, handel)
- Rollenkaarten met landenkenmerken
 - Notitieblokken en pennen

Reflectie:

- Wat heb je geleerd over hoe macht wordt gebruikt in internationale samenwerking?
- Welke rol speelde macht in de beslissingen die zijn genomen?
- Hoe voelde het om meer of minder macht te hebben dan andere landen?

Evaluatie:

- Observeer hoe goed leerlingen de denkroutine toepassen.
- Evalueer hoe helder en overtuigend ze hun standpunt hebben geformuleerd.
- Analyseer of leerlingen gezamenlijk tot oplossingen kwamen of waarom dat niet lukte.

Criteria voor Succes

- Leerlingen kunnen verschillen in waarden, belangen en beleid identificeren.
- Elke groep presenteert een samenhangende strategie vanuit hun landsperspectief.
- Leerlingen slagen erin om minstens één gezamenlijk besluit te bereiken of analyseren waarom dit niet lukte.

Beoordeling:

Geef punten voor samenwerking, het gebruik van argumenten en het toepassen van de denkroutine.

Beoordeel de relevantie en diepgang van hun voorstellen.

Denkroutine Knelpunten

Lesbeschrijving:

Inleiding

1. **Stel een actueel internationaal probleem voor**
Kies een probleem dat leerlingen kunnen begrijpen - zie de lijst met mogelijke problemen.
2. **Leg de denkroutine uit en verbind deze met het thema macht**
vertel dat we de denkroutine gebruiken om te begrijpen waarom landen het eens of oneens zijn:
 - o **Feiten:** Wat weten we over het probleem?
 - o **Waarden:** Wat vinden landen belangrijk?
 - o **Belangen:** Wat willen landen graag?
 - o **Beleid:** Wat kunnen we samen doen?
 - o **Ondersteuningsvraag:** "Kunnen landen samenwerken om oplossingen te vinden?"
3. **Bespreek de basisregels**
Schrijf de regels op het bord:
 - o Wees beleefd.
 - o Luister naar elkaar.
 - o Probeer samen een oplossing te vinden.
 - o Begeleiding: vraag: "Waarom is beleefd blijven belangrijk?"

Hoofdactiviteit

Vorbereiding

1. **Laat groepen de rolkaart en steunkaart van hun land bestuderen**
Elk groepje bespreekt hun land:
 - o Wat hebben ze nodig?
 - o Wat vinden ze belangrijk?
 - o Wat willen ze bereiken?
 - o **Begeleiding:** vraag: "Wat is het belangrijkste doel van jullie land?"
2. **Gebruik de denkroutine om het probleem te analyseren**
Elk groepje vult een korte tabel in:
 - o **Feiten:** Waar zijn we het over eens?
 - o **Waarden:** Wat vinden wij belangrijk?
 - o **Belangen:** Wat willen we?
 - o **Beleid:** Wat stellen we voor?
 - o **Ondersteuningsvraag:** "Wat is het moeilijkste aan jullie situatie?"
3. **Noteer argumenten en strategieën**
Help de leerlingen eenvoudige argumenten te bedenken, zoals:
 - o "Ons land wil graag schoon water omdat..."

Denkroutine Knelpunten

Lesbeschrijving:

Vervolg Hoofdactiviteit

Conferentie

1. Presentatie van standpunten

Elk land krijgt 2 minuten om hun standpunt uit te leggen:

- *"Wij zijn Land B en we hebben geen water. We vragen Land A om te helpen door..."*
- **Ondersteuningsvraag:** vraag na elke presentatie: *"Waarom denken jullie dat dit een goede oplossing is?"*

2. Discussie en onderhandelingen

Laat de landen argumenten uitwisselen en compromissen bedenken:

- Land A: *"We kunnen water delen als Land B iets terugdoet, zoals..."*
- **Begeleiding:** Help met vragen zoals:
 - *"Hoe kunnen jullie elkaar helpen?"*
 - *"Wat kunnen jullie doen als jullie het niet eens worden?"*

3. Integreer onverwachte situaties

Introduceer een onverwachte gebeurtenis, zoals:

- *"Er is een droogte in Land A. Wat nu?"*
- **Begeleiding:** vraag: *"Hoe verandert dit jullie plannen?"*

Afsluiting

1. Reflecteer klassikaal

Bespreek wat goed ging en wat moeilijk was:

- Welke landen hadden meer macht en waarom?
- Wat was uitdagend aan samenwerken?
- Hoe beïnvloedden waarden en belangen de uitkomst?
- **Ondersteuningsvraag:** *"Wat hebben jullie geleerd over samenwerken?"*

2. Laat groepen een kort verslag maken

Elk groepje schrijft een korte samenvatting:

- Wat was ons standpunt?
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we geleerd?
- **Begeleiding:** Geef zinnen als voorbeeld, zoals: *"Wij wilden... en uiteindelijk hebben we..."*

Bijlage - Lijst met internationale problemen

De aarde warmt op (klimaatverandering)

Hoe kunnen landen samenwerken om minder vieze lucht te maken en de aarde te beschermen?

Schoon water voor iedereen

Sommige landen hebben niet genoeg schoon water. Hoe kunnen landen helpen om dit eerlijk te delen?

Eten voor alle mensen

Niet iedereen heeft genoeg te eten. Wat kunnen landen samen doen om honger te stoppen?

Natuur beschermen

Hoe kunnen landen samenwerken om dieren en planten te redden en bossen niet te laten verdwijnen?

Gezondheid voor iedereen

Wat kunnen landen doen om ervoor te zorgen dat iedereen medicijnen en dokters kan krijgen als ze ziek zijn?

Nieuwe energie gebruiken

Hoe kunnen landen minder vieze energie zoals olie gebruiken en meer schone energie zoals de zon en de wind?

Mensen op de vlucht helpen

Sommige mensen moeten hun land verlaten omdat het daar niet veilig is. Hoe kunnen landen hen helpen?

Veilig op het internet

Hoe kunnen landen samenwerken om mensen te beschermen tegen boeven op het internet?

Helpen bij natuurrampen

Wat kunnen landen doen om elkaar te helpen als er een grote ramp gebeurt, zoals een overstroming of aardbeving?

Eerlijke handel tussen landen

Hoe kunnen landen ervoor zorgen dat iedereen eerlijk kan kopen en verkopen zonder ruzie?

Rolkaart: Verenigde Staten (VS)

Kenmerken

- Economisch en militair machtig.
- Grote invloed op internationale handel en politiek.
- Belangrijke speler bij technologische innovatie.

Prioriteiten

- Behoud van economische en militaire macht.
- Bescherming van eigen handelsbelangen.
- Behoud van internationale stabiliteit om handel en investeringen te beschermen.

Doelen

- Andere landen overtuigen om samen te werken aan een stabiele wereldeconomie.
- Verminderen van concurrentie op het gebied van technologie en handel.
- Voorkomen van maatregelen die de eigen economie kunnen schaden, zoals strenge milieuregels.

Steunkaart: Verenigde Staten (VS)

Belangrijke Zinnen

- "We moeten ervoor zorgen dat onze economie blijft groeien, zodat we andere landen kunnen blijven ondersteunen."
- "Militaire stabiliteit is essentieel voor de wereldeconomie."
- "Als wij onze technologie delen, wat krijgen we daarvoor terug?"

Dilemma's

1. Milieu versus Economie:

Jullie willen minder strenge regels voor CO₂-uitstoot om jullie industrieën te beschermen. Wat doen jullie als andere landen eisen dat jullie de uitstoot verminderen?

2. Steun aan Ontwikkelingslanden:

Een land vraagt om financiële hulp. Zijn jullie bereid te helpen als het ten koste gaat van jullie eigen budget?

Technologische Dominantie:

Een ander land wil toegang tot jullie technologische innovaties. Delen jullie deze kennis, of houden jullie een voorsprong?

Rolkaart: China

Kenmerken

- Industriële grootmacht met een snelgroeiende economie.
- Groot bevolkingsaantal met hoge energiebehoeften.
- Groeiende invloed in ontwikkelingslanden door investeringen.

Prioriteiten

- Zorgen voor goedkope energiebronnen om de industrie draaiende te houden.
- Versterken van internationale handelspartnerschappen.
- Vergroten van politieke invloed in opkomende markten.

Doelen

- Ondersteuning krijgen voor investeringen in infrastructuurprojecten wereldwijd.
 - Verminderen van buitenlandse kritiek op milieuvervuiling.
- Bevorderen van vrijhandel waar China van kan profiteren

Steunkaart: China

Belangrijke Zinnen

- "Onze industrie heeft goedkope energie nodig om mensen aan werk te houden."
- "Wij zijn bereid te investeren in jullie land, maar dat moet ook voordelig zijn voor ons."
- "Vrijhandel is de sleutel tot wereldwijde economische groei."

Dilemma's

1. Milieuregels:

Andere landen klagen over jullie vervuiling. Hoe reageren jullie als zij eisen dat jullie grote veranderingen doorvoeren?

2. Invloed in Ontwikkelingslanden:

Jullie willen investeren in een arm land, maar een ander machtig land ziet dit als een bedreiging. Hoe reageren jullie?

3. Samenwerking met Westerse Landen:

Jullie hebben veel conflicten met westerse landen. Zijn jullie bereid compromissen te sluiten?

Rolkaart: Brazilië

Kenmerken

- Groot land met veel natuurlijke hulpbronnen, vooral het regenwoud.
- Middeninkomensland met een groeiende economie.
- Belangrijk voor biodiversiteit en klimaatverandering.

Prioriteiten

- Beschermen van natuurlijke hulpbronnen tegen buitenlandse exploitatie.
- Ontwikkelen van een duurzame economie zonder economische groei te vertragen.
- Overtuigen van rijke landen om bij te dragen aan de bescherming van het regenwoud.

Doelen

- Financiële steun krijgen voor het behoud van het regenwoud.
- Afspraken maken over eerlijk gebruik van natuurlijke hulpbronnen.
- Internationaal respect en invloed vergroten als leider in duurzaamheid.

Steunkaart: Brazilië

Belangrijke Zinnen

- "Ons regenwoud is niet alleen van ons, het is van de hele wereld."
- "Als rijke landen willen dat wij het regenwoud beschermen, moeten zij ook bijdragen."
- "We willen groeien, maar op een manier die duurzaam is."

Dilemma's

1. Behoud Regenwoud versus Economische Groei:

Willen jullie het regenwoud beschermen als dat betekent dat jullie minder economische groei hebben?

2. Buitenlandse Invloed:

Een machtig land wil helpen met het behoud van het regenwoud, maar wil in ruil daarvoor invloed op jullie beleid. Accepteren jullie dat?

3. Export van Grondstoffen:

Jullie hebben veel natuurlijke hulpbronnen. Verkoop je deze goedkoop aan rijke landen, of gebruik je ze voor eigen ontwikkeling?

Rolkaart: Nederland

Kenmerken

- Klein land met een sterke focus op handel en technologie.
- Hoogontwikkelde infrastructuur en innovatieve oplossingen voor wereldproblemen.
- Historisch belangrijk als handelsnatie.

Prioriteiten

- Onderhouden van een sterke handelspositie.
- Promoten van innovatieve technologieën, zoals waterbeheer en duurzame energie.
- Samenwerken met andere landen om wereldwijde problemen aan te pakken.

Doelen

- Meer investeringen aantrekken voor innovatieve projecten.
- Andere landen overtuigen om duurzame oplossingen te kiezen.
- Handhaven van een goede reputatie als betrouwbaar en innovatief land.

Steunkaart: Nederland

Belangrijke Zinnen

- "Wij hebben technologie die de wereld kan helpen, maar dat kost wel geld."
- "Als klein land hebben we partners nodig om echt een verschil te maken."
- "Handel en duurzaamheid moeten hand in hand gaan."

Dilemma's

1. Duurzaamheid versus Economische Groei:

Willen jullie duurzame technologie promoten, ook als dat minder winst oplevert voor jullie eigen land?

2. Hulp aan Ontwikkelingslanden:

Zijn jullie bereid jullie technologie te delen met een arm land, ook als ze dit niet kunnen betalen?

3. Internationale Samenwerking:

Een machtig land wil jullie technologie alleen gebruiken voor hun eigen belang. Hoe reageren jullie?

Rolkaart: Niger

Kenmerken

- Arm land met beperkte middelen, zoals water en energie.
- Afhankelijk van internationale hulp en investeringen.
- Groot aandeel van de bevolking leeft in armoede.

Prioriteiten

- Verbeteren van toegang tot water, voedsel, en energie.
- Verminderen van armoede door samenwerking met rijkere landen.
- Voorkomen van exploitatie van natuurlijke hulpbronnen door machtigere landen.

Doelen

- Financiële hulp en technologie krijgen voor duurzame ontwikkeling.
- Afspraken maken over eerlijke handel en hulp bij klimaatverandering.
- Meer invloed krijgen in internationale samenwerkingen.

Steunkaart: Niger

Belangrijke Zinnen

- "Wij hebben hulp nodig om toegang te krijgen tot water en voedsel."
- "We willen samenwerken, maar niet geëxploiteerd worden."
- "Rijke landen hebben een verantwoordelijkheid om arme landen te helpen."

Dilemma's

1. Afhankelijkheid van Hulp:

Een machtig land biedt hulp aan, maar wil in ruil daarvoor goedkope toegang tot jullie natuurlijke hulpbronnen. Accepteren jullie dit?

2. Invloed op Klimaatbeleid:

Jullie lijden het meest onder klimaatverandering, maar hebben weinig invloed in internationale gesprekken. Hoe zorgen jullie ervoor dat jullie stem gehoord wordt?

3. Eerlijke Handel:

Een rijk land biedt handel aan, maar tegen voorwaarden die in hun voordeel zijn. Hoe onderhandelen jullie?

Week 2. Kleine groep. Als ik de Macht Had

Denksleutel Oorzaak/Gevolg

Doelen:

- Begrijpen hoe macht werkt binnen wereldse contexten en problemen.
- Inzicht krijgen in de oorzaken en gevolgen van een wereldwijd probleem.
- Kritisch nadenken over en creatieve oplossingen bedenken voor wereldproblemen.
- Samenwerken en communicatievaardigheden ontwikkelen.

Vaardigheden:

- Probleemanalyse (oorzaak-gevolg denken).
- Kritisch en creatief denken.
- Onderzoeksvaardigheden.
- Presentatievaardigheden.
- Samenwerken (bij werken in tweetallen).

Benodigdheden:

- Internet of boeken voor onderzoek.
- Pen en papier of tablets/laptops.
- Markers/kleurpotloden (voor creatieve uitwerking).

Reflectie:

- Laat de leerlingen bespreken:
- Wat hebben ze geleerd over de invloed van macht?
- Welke nieuwe inzichten hebben ze gekregen over wereldproblemen?
- Hoe kan macht een verschil maken in de oplossingen?

Evaluatie:

- Gebruik een checklist om na te gaan of de criteria voor succes zijn gehaald.
- Bespreek in de klas verschillende aanpakken en oplossingen.

Criteria voor Succes

- Het gekozen probleem is duidelijk beschreven en gekoppeld aan macht.
- Minstens 3 oorzaken en 3 gevolgen zijn correct benoemd.
- De oplossing is realistisch en creatief, met een duidelijke link naar macht.
- De presentatie van de oplossing is helder en goed onderbouwd.

Beoordeling:

Diepgang en nauwkeurigheid van de oorzaken en gevolgen.
Creativiteit en haalbaarheid van de voorgestelde oplossing.
Inzet en samenwerking.

Week 2. Kleine groep. Als ik de Macht Had

Denksleutel Oorzaak/Gevolg

Lesbeschrijving:

Inleiding

Uitleg over macht:

- o Begin de les door te vragen: "Wat is macht volgens jullie? Kun je voorbeelden bedenken?"
- o Noteer antwoorden op het bord en vat samen: "Macht is de mogelijkheid om te beïnvloeden, en het kan op veel manieren voorkomen." Geef voorbeelden (politiek, economisch, natuurlijk, sociaal).

Introduceer wereldproblemen:

- o Toon een lijst met tien wereldproblemen (Zie de lijst op het leerlingenblad bij de vorige activiteit). Gebruik een wereldkaart om context te geven.
- o Vraag: "Welke van deze problemen kennen jullie? Waarom zijn ze belangrijk?"

Overzicht van de opdracht:

- o Leg uit dat de leerlingen in tweetallen één probleem kiezen en analyseren. Ze gebruiken de **Oorzaak/Gevolg-sleutel** om oorzaken en gevolgen te onderzoeken. Daarna bedenken ze een oplossing alsof ze de macht hebben om het probleem aan te pakken.
- o Zorg dat iedereen begrijpt dat het einddoel is om zowel het probleem als de oplossing kort te presenteren.

Hoofdactiviteit

Probleem kiezen:

- o Laat de leerlingen een probleem kiezen uit de lijst of zelf een probleem aandragen dat hen aanspreekt.
- o Stimuleer discussie binnen de tweetallen: "Waarom vinden we dit probleem belangrijk?"

Oorzaken en gevolgen onderzoeken:

- o Laat elk duo een **Oorzaak/Gevolg-schema** tekenen. Leg uit dat ze in het midden van het schema het probleem noteren, links de oorzaken, en rechts de gevolgen.
- o Begeleid hen door vragen te stellen, bijvoorbeeld:
 - **Oorzaken:** "Waarom is dit probleem ontstaan? Wie is erbij betrokken? Wat speelt een rol?"
 - **Gevolgen:** "Wat gebeurt er door dit probleem? Wie wordt erdoor geraakt? Wat verandert hierdoor in de wereld?"
- o Voor leerlingen die vastlopen, bied suggesties: "Zoek naar informatie online of vraag aan mij of een klasgenoot om mee te denken."

Oplossing bedenken:

- o Laat de leerlingen nadenken over: "Hoe zouden wij dit probleem oplossen als we de macht hadden?"
- o Begeleid dit proces met vragen:
 - "Welke macht zou je nodig hebben (politiek, economisch, sociaal)?"
 - "Welke middelen of mensen kunnen helpen om deze oplossing werkelijkheid te maken?"
 - "Hoe zou jouw oplossing de oorzaken aanpakken of de gevolgen verminderen?"
- o Moedig hen aan een eenvoudig actieplan te schetsen. Dit kan in steekwoorden of als een kort stappenplan.

Visuele uitwerking:

- o Laat leerlingen hun werk netjes en overzichtelijk maken. Ze kunnen kleur gebruiken om belangrijke punten te markeren of symbolen toevoegen om het schema duidelijker te maken.

Week 2. Kleine groep. Als ik de Macht Had

Denksleutel Oorzaak/Gevolg

Lesbeschrijving:

Afsluiting

Presentatie:

- o Laat enkele duo's hun gekozen probleem, oorzaken, gevolgen en oplossing presenteren.
- o Stel verhelderende vragen, zoals:
 - "Waarom hebben jullie dit probleem gekozen?"
 - "Welke oorzaak vonden jullie het belangrijkste, en waarom?"
 - "Wat maakt jullie oplossing uniek of bijzonder?"

Reflectie in de klas:

- o Bespreek met de klas als geheel:
 - "Welke oplossingen vonden jullie het meest creatief of haalbaar?"
 - "Wat hebben jullie geleerd over hoe macht kan worden gebruikt of misbruikt?"
 - "Wat zou je zelf doen als je macht had over dit probleem?"

De aarde warmt op (klimaatverandering)

Hoe kunnen landen samenwerken om minder vieze lucht te maken en de aarde te beschermen?

Schoon water voor iedereen

Sommige landen hebben niet genoeg schoon water. Hoe kunnen landen helpen om dit eerlijk te delen?

Eten voor alle mensen

Niet iedereen heeft genoeg te eten. Wat kunnen landen samen doen om honger te stoppen?

Natuur beschermen

Hoe kunnen landen samenwerken om dieren en planten te redden en bossen niet te laten verdwijnen?

Gezondheid voor iedereen

Wat kunnen landen doen om ervoor te zorgen dat iedereen medicijnen en dokters kan krijgen als ze ziek zijn?

Nieuwe energie gebruiken

Hoe kunnen landen minder vieze energie zoals olie gebruiken en meer schone energie zoals de zon en de wind?

Mensen op de vlucht helpen

Sommige mensen moeten hun land verlaten omdat het daar niet veilig is. Hoe kunnen landen hen helpen?

Veilig op het internet

Hoe kunnen landen samenwerken om mensen te beschermen tegen boeven op het internet?

Helpen bij natuurrampen

Wat kunnen landen doen om elkaar te helpen als er een grote ramp gebeurt, zoals een overstroming of aardbeving?

Eerlijke handel tussen landen

Hoe kunnen landen ervoor zorgen dat iedereen eerlijk kan kopen en verkopen zonder ruzie?

Leerlingenblad - Als ik de macht had

Opdracht

In deze opdracht gaan jullie samen onderzoeken hoe macht een rol speelt bij wereldproblemen. Je werkt in tweetallen en kiest een probleem dat je gaat analyseren. Daarna bedenkt je een oplossing, alsof jij de macht hebt om dit probleem op te lossen.

Stap 1: Wat is macht?

- Wat betekent macht volgens jou? Schrijf in je eigen woorden een korte definitie.
- Kun je voorbeelden bedenken van macht? Denk aan:
 - Politieke macht (wetten en beslissingen van een regering)
 - Economische macht (geld en handel)
 - Sociale macht (invloed van mensen en groepen)
 - Natuurlijke macht (invloed van de natuur, zoals klimaatverandering)

Stap 2: Kies een wereldprobleem

Kies samen met je partner een probleem uit de lijst of bedenk zelf een probleem.

Stap 3: Oorzaken en gevolgen onderzoeken

Teken een Oorzaak/Gevolg-schema op je papier:

- In het midden: Schrijf het probleem dat jullie hebben gekozen.
- Links: Schrijf minstens drie oorzaken van dit probleem op.
- Rechts: Schrijf minstens drie gevolgen van dit probleem op.

Vragen die je kunnen helpen:

- Waarom is dit probleem ontstaan? Wie is erbij betrokken?
- Wat gebeurt er als dit probleem niet wordt opgelost?
- Wie wordt erdoor geraakt en op welke manier?

Stap 4: Bedenk een oplossing

Stel dat jij de macht hebt om dit probleem op te lossen. Hoe zou je dat doen?

- Welke vorm van macht heb je nodig (politiek, economisch, sociaal, natuurlijk)?
- Wie of wat kan helpen om jouw oplossing werkelijkheid te maken?
- Hoe lost jouw oplossing de oorzaken op of vermindert het de gevolgen?
- Schrijf je oplossing uit en maak een kort stappenplan.

Stap 5: Maak een visuele uitwerking

- Werk je schema en oplossing netjes uit.
- Gebruik kleur en symbolen om belangrijke punten te markeren.
- Zorg dat je werk duidelijk en overzichtelijk is.

Stap 6: Presenteren en Reflecteren

- ✓ Jullie presenteren kort jullie probleem, oorzaken, gevolgen en oplossing aan de klas.
- ✓ Luister naar andere duo's en vergelijk hun oplossingen met die van jullie.
- ✓ Bespreek samen:
 - Welke oplossingen zijn haalbaar of creatief?
 - Wat hebben jullie geleerd over macht en hoe het gebruikt kan worden?
 - Wat zou jij doen als jij macht had over dit probleem?

Criteria voor succes

- ✓ Het gekozen probleem is duidelijk beschreven en gekoppeld aan macht.
- ✓ Minstens 3 oorzaken en 3 gevolgen zijn correct benoemd.
- ✓ De oplossing is realistisch en creatief, met een duidelijke link naar macht.
- ✓ De presentatie is helder en goed onderbouwd.

Week 3. Hele groep. Machtige Figuren Door de Tijd

Denkroutine Hier en Nu / Daar en Toen

Doelen:

- Begrijpen hoe macht door de tijd heen is gebruikt of misbruikt.
- Inzicht krijgen in verschillende vormen van macht (politiek, sociaal, technologisch, enz.).
- Kritisch nadenken over de veranderingen in machtsstructuren en hun invloed op de wereld.
- Creatief en empathisch denken door middel van rollenspel.

Vaardigheden:

- Historisch inzicht en analyse.
- Presentatie- en communicatievaardigheden.
- Kritisch en creatief denken.
- Samenwerken en empathie.

Benodigdheden:

- Kostuums of accessoires die machtige figuren uitbeelden.
- Papier en markers.
- Toegang tot historische bronnen (boeken, internet).
- Een whiteboard of poster om resultaten te presenteren.

Reflectie:

- Wat heb je geleerd over hoe macht vroeger werd gebruikt of misbruikt?
- Hoe verschilt dit van hoe macht tegenwoordig wordt gezien?
- Wat inspireert of waarschuwt je aan deze machtige figuren?

Evaluatie:

- Laat leerlingen zelfreflecties schrijven over wat ze hebben gepresenteerd en geleerd.

Criteria voor Succes

- Leerlingen presenteren overtuigend een machtig figuur uit de geschiedenis.
- Ze tonen begrip van hoe de macht van deze figuur werd gebruikt of misbruikt.
- Ze maken een duidelijke vergelijking tussen de rol van macht in het verleden en het heden.
- Ze reflecteren op de invloed van macht in verschillende tijdsperiodes.

Beoordeling:

Beoordeel op basis van creativiteit, presentatievaardigheden, en historisch inzicht. Geef extra punten voor duidelijke vergelijkingen tussen vroeger en nu en een kritische blik op machtsgebruik.

Week 3. Hele groep. Machtige Figuren Door de Tijd

Denkroutine Hier en Nu / Daar en Toen

Lesbeschrijving:

Inleiding

Vraag: "Wat betekent macht voor jullie? Kun je een voorbeeld geven van iemand die macht heeft?"

Bespreek de verschillende vormen van macht en introduceer het onderwerp wereldmachten.

Leg de denkroutine "Hier en Nu / Daar en Toen" uit en hoe deze zal worden gebruikt.

Hoofdactiviteit

Stap 1: Laat leerlingen in groepjes brainstormen over machtige figuren in de geschiedenis (bijv. Cleopatra, Napoleon, Nelson Mandela). Vraag hen om te bedenken hoe deze figuren hun macht gebruikten of misbruikten (Daar en Toen).

Stap 2: Laat hen nadenken over een vergelijkbare machtspositie in de huidige tijd (Hier en Nu). Hoe zijn de ideeën veranderd?

Stap 3: Leerlingen kiezen één machtige figuur en verkleeden zich (gebruik eenvoudige accessoires zoals een kroon, mantel, enz.).

Stap 4: Elk groepje presenteert hun machtige figuur en vergelijkt hoe macht toen en nu werkt.

Afsluiting

Reflecteer samen: Welke overeenkomsten en verschillen zagen jullie? Welke machtige figuur inspireerde je het meest en waarom?

Moedig leerlingen aan om vragen te stellen en meer te leren over de figuren die ze interessant vonden.

Lijst van Machtige Personen

Oudheid

Toetanchamon (ca. 1342-1325 v.Chr.)

Farao van Egypte; beroemd om zijn ongeschonden graf en gouden masker.

Alexander de Grote (356-323 v.Chr.)

Macedonische koning die een enorm rijk veroverde van Griekenland tot India.

Julius Caesar (100-44 v.Chr.)

Romeinse generaal en dictator, verantwoordelijk voor de overgang van de Republiek naar het Keizerrijk.

Cleopatra VII (69-30 v.Chr.)

Koningin van Egypte, beroemd om haar politieke vaardigheden en allianties met Romeinse leiders.

Middeleeuwen

Karel de Grote (742-814)

Koning van de Franken en eerste keizer van het Heilige Roomse Rijk.

Saladin (1137-1193)

Sultan van Egypte en Syrië, beroemd om zijn rol in de Kruistochten en ridderlijkheid.

Genghis Khan (1162-1227)

Stichter van het Mongoolse Rijk, het grootste aaneengesloten landrijk in de geschiedenis.

Joan of Arc (1412-1431)

Franse heldin die leiding gaf aan troepen tijdens de Honderdjarige Oorlog en later heilig werd verklaard.

Vroegmoderne Tijd

Elizabeth I (1533-1603)

Koningin van Engeland, bekend om het gouden tijdperk van kunst en ontdekkingsreizen.

Akbar de Grote (1542-1605)

Mogolkeizer van India, beroemd om zijn religieuze tolerantie en culturele bloei.

Peter de Grote (1672-1725)

Tsaar van Rusland die het land moderniseerde en uitbreidde.

Napoleon Bonaparte (1769-1821)

Franse generaal en keizer, beroemd om zijn militaire strategie en hervormingen in Europa.

Moderne Tijd

Abraham Lincoln (1809-1865)

President van de VS, leidde het land door de Amerikaanse Burgeroorlog en schafte de slavernij af.

Mahatma Gandhi (1869-1948)

Leider van de Indiase onafhankelijkheidsbeweging, bekend om zijn geweldloze verzet.

Winston Churchill (1874-1965)

Premier van het VK tijdens de Tweede Wereldoorlog, beroemd om zijn leiderschap en toespraken.

Nelson Mandela (1918-2013)

Zuid-Afrikaanse leider die de apartheid beëindigde en het eerste democratisch gekozen staatshoofd werd.

Angela Merkel (1954-...)

Bondskanselier van Duitsland (2005-2021), bekend om haar invloed in Europa en pragmatisch leiderschap.

Week 3. Kleine groep. Machtsstrijd

Denksleutel $1+1=\text{een idee}$

Doelen:

- Begrijpen hoe macht functioneert en welke vormen het kan aannemen.
- Samenwerken en strategisch denken ontwikkelen.
- Kritisch nadenken over samenwerking en conflict
- Creatieve oplossingen ontwerpen met behulp van de denksleutel " $1+1=\text{een idee}$ ".

Vaardigheden:

- Probleemoplossend denken
- Samenwerking en communicatie
- Strategisch en creatief denken
- Reflectief vermogen

Benodigdheden:

- Groot vel papier (voor het bordspelontwerp)
- Fiches of pionnen
- Dobbelstenen
- Schrijfwaren
- Lijst met willekeurige woorden (voor de $1+1$ -strategie)
- Knutselmaterialen

Reflectie:

- Hoe beïnvloeden keuzes in het spel de machtsverhoudingen?
- Hoe zouden de spelregels eruitzien als samenwerking belangrijker was dan conflict?
- Welke echte wereldsituaties herinneren jullie aan de spelmechanieken?

Evaluatie:

- Observeer de samenwerking tijdens het maken van het bordspel.
- Analyseer de creatieve toepassing van de denksleutel " $1+1=\text{een idee}$ ".
- Bespreek de resultaten van het spel in een plenaire sessie.

Criteria voor Succes

- Het bordspel bevat minstens één mechanisme om macht te verkrijgen of verliezen.
- Er zijn duidelijke spelregels en een einddoel.
- Het spel stimuleert interactie en reflectie op samenwerking en conflict.
- Het ontwerp koppelt creatieve ideeën aan de gekozen willekeurige woorden.

Beoordeling:

Beoordeel hoe goed de leerlingen de concepten macht en machtsverhoudingen in hun spel hebben verwerkt.

Geef punten voor creativiteit, samenwerking en presentatie van de spelregels.

Week 3. Kleine groep. Machtsstrijd

Denksleutel $1+1$ =een idee

Lesbeschrijving:

Inleiding

Vertel de leerlingen dat ze een bordspel gaan maken over het thema macht.

Leg de generalisaties over macht uit en geef voorbeelden van verschillende vormen van macht. Pas de generalisaties toe op spellen als schaken, stratego, risk of zeeslag.

Introduceer de denksleutel " $1+1$ =een idee". Geef willekeurige woorden zoals "brug", "cirkel", of "muziek" en vraag hoe die met macht kunnen worden gecombineerd.

Hoofdactiviteit

Brainstorm: Laat leerlingen in groepjes een willekeurig woord kiezen uit de lijst. Ze bedenken samen hoe dit woord te koppelen is aan macht binnen hun bordspel.

Bijvoorbeeld: "brug" kan symbool staan voor samenwerking tussen landen.

Spelontwerp:

Laat elk groepje het bordspel ontwerpen.

Ze bedenken spelregels, doelen, en een systeem voor het verkrijgen en verliezen van macht.

Moedig creatieve elementen aan, zoals speciale kaarten of uitdagingen.

Testfase: Groepjes testen hun spel bij elkaar en geven feedback.

Afsluiting

Laat elk groepje kort hun spel presenteren en uitleggen hoe het woord en het thema macht in het ontwerp zijn geïntegreerd.

Reflecteer gezamenlijk op de activiteit: hoe kun je macht op verschillende manieren inzetten, en wat betekent dat in de echte wereld?

BLOEM en MACHT

Voorbeeld Bordspel 1+1=een idee

Laat je inspireren door dit voorbeeld om je eigen spel te bedenken.

Koppeling van het woord 'bloem' aan de generalisaties van macht

1. Macht is de mogelijkheid om te beïnvloeden.

1. Een bloem beïnvloedt haar omgeving door bijvoorbeeld bestuivers zoals bijen aan te trekken. Dit beïnvloedt het ecosysteem en draagt bij aan de voortplanting van andere planten.
2. In symbolische zin kan een bloem ook macht hebben: denk aan de klaproos als symbool van herdenking of de witte roos als symbool van verzet (bijvoorbeeld de Witte Rozen-beweging tijdens WOII).

2. Macht kan worden gebruikt of misbruikt.

1. Een bloem kan op een positieve manier worden gebruikt: bijvoorbeeld in de geneeskunde (kamille voor kalmering, lavendel voor ontspanning).
2. Bloemen kunnen echter ook commercieel worden misbruikt: monocultuur in de bloemenindustrie leidt tot bodemuitputting en pesticidengebruik.

3. Macht is altijd in enige vorm aanwezig.

1. Zelfs als een bloem verwelkt, heeft zij invloed: afgevallen bladeren en bloemresten voeden de bodem en micro-organismen.
2. In de samenleving worden bloemen altijd gebruikt: van giften bij vieringen tot bloemen als rouwsymbolen.

4. Macht heeft vele vormen (chemisch, elektrisch, politiek, mechanisch...).

1. **Chemisch:** Bloemen kunnen via geurstoffen bestuivers lokken en vijanden afweren.
2. **Politiek:** De bloem is een krachtig symbool van protest en verandering (denk aan de rozenrevolutie in Georgië).
3. **Mechanisch:** Planten met bloemen kunnen reageren op externe prikkels, zoals de zonnebloem die zich naar de zon keert.

Voorbeeld Bordspel Macht + Bloem = een Spel

Bordspel: "De Bloemenmacht"

Doel van het spel

De spelers strijden om de macht in een tuin. Ze gebruiken verschillende strategieën om hun bloemsoort de sterkste in het veld te maken. Maar macht kan op verschillende manieren worden ingezet: opbouwend, manipulatief of destructief.

Spelers & Setting

- 2 tot 5 spelers
- Iedereen begint met een bloemsoort (bijvoorbeeld roos, zonnebloem, orchidee, tulp, madelief).
- Elke bloem heeft unieke krachten die aansluiten bij de vormen van macht.
- Het speelbord is een tuin met verschillende zones (zonnige plekken, schaduwplekken, bijenkolonies, riviertjes).

Spelmechanisme

1. Krachten van bloemen (vormen van macht)

1. **Roos (Politieke macht):** Kan allianties sluiten met andere bloemen en stemrondes initiëren om spelregels te veranderen.
2. **Zonnebloem (Mechanische macht):** Draagt extra energie op bij zonnige plekken en kan andere bloemen overgroeien.
3. **Orchidee (Chemische macht):** Kan bestuivers manipuleren en andermans groei remmen door geurstoffen.
4. **Tulp (Economische macht):** Kan "bloembollen" verzamelen en inzetten om speciale voordelen te kopen.
5. **Madelief (Sociale macht):** Krijgt extra voordelen als meerdere spelers samenwerken.

2. Beïnvloeden van de tuin

1. Spelers zetten 'machtkaarten' in om gebieden te controleren of te manipuleren (bijvoorbeeld 'pesticiden gebruiken' schaadt tegenstanders, maar heeft negatieve gevolgen).
2. Elke ronde kunnen spelers hun bloem versterken door zonlicht, water of bestuivers te verzamelen.
3. Ze kunnen andere bloemen overstemmen in een gebied of samenwerken om een 'natuurram' te voorkomen.

3. Winconditie

1. Een speler wint als hun bloemsoort de meeste macht heeft aan het einde van het spel. Dit kan door dominantie in de tuin, slimme manipulatie, economische groei of diplomatieke samenwerkingen.

Waarom past dit bij de generalisaties over macht?

- ✓ Macht is de mogelijkheid om te beïnvloeden → Elke bloem beïnvloedt de tuin en andere spelers.
- ✓ Macht kan worden gebruikt of misbruikt → Spelers kunnen macht positief of strategisch inzetten.
- ✓ Macht is altijd aanwezig → Ook na een ronde blijft invloed bestaan door bestuivers, zaden en groei.
- ✓ Macht heeft vele vormen → Politieke, economische, chemische en mechanische machten komen terug in het spel.

Week 4. Hele groep. Wie heeft de Macht?

Denkroutine Hetzelfde, Anders, Verbinden, Betrekken

Doelen:

- Leerlingen ontwikkelen inzicht in verschillende vormen en manifestaties van macht.
- Leerlingen leren reflecteren op hoe macht invloed heeft op hun eigen leven en de wereld.
- Leerlingen verbeteren vaardigheden in vergelijken, verbinden, en kritisch nadenken.

Vaardigheden:

- Kritisch denken
- Vergelijken en verbinden
- Samenwerken en communiceren
- Creatief schrijven
- Presentatievaardigheden

Benodigdheden:

- Schrijfmateriaal (papier en pennen/potloden)
- Toegang tot internet of boeken voor onderzoek
- Eventueel afbeeldingen van machtige personen als inspiratie
- Een bord of flip-over voor groepsdiscussies

Reflectie:

- Wat heb je geleerd over macht en hoe dit werkt in jouw leven of de wereld?
- Op welke manier heeft jouw kijk op macht veranderd door deze activiteit?
- Wat vond je uitdagend of verrassend tijdens deze activiteit?

Evaluatie:

- Observatie tijdens het groepswork en discussies.
- Individuele schriftelijke uitwerking van de denkroutine.
- Presentaties beoordelen op inhoud, creativiteit en reflectie.

Criteria voor Succes

- Leerlingen kunnen een machtige persoon identificeren en analyseren aan de hand van de denkroutine.
- Leerlingen presenteren hun bevindingen op een gestructureerde en creatieve manier.
- Leerlingen tonen begrip voor de veelzijdigheid van macht en hoe dit hen verbindt met anderen.

Beoordeling:

Diepgang in analyse (Hetzelfde, Anders, Verbinden, Betrekken).
Creativiteit in presentatie.
Reflectie op het onderwerp macht

Week 4. Hele groep. Wie heeft de Macht?

Denkroutine Hetzelfde, Anders, Verbinden, Betrekken

Lesbeschrijving:

Inleiding

Introduceer het thema macht. vraag: "Wie kan macht hebben, en wat betekent dat volgens jullie?"

Vertel dat ze vandaag een machtig persoon gaan onderzoeken.

Introduceer de denkroutine Hetzelfde, Anders, Verbinden, Betrekken. Geef eenvoudige voorbeelden, zoals jezelf vergelijken met een beroemd persoon.

Hoofdactiviteit

Kiezen van een Machtige Persoon:

Laat leerlingen een machtige persoon kiezen: dit kan een wereldleider, tech-ondernemer, sportcoach of iemand uit hun eigen omgeving zijn.

Geef tijd om informatie te verzamelen over deze persoon.

Toepassen van de Denkroutine:

Laat leerlingen in duo's de vier vragen beantwoorden:

- Hoe zijn jullie hetzelfde?
- Hoe zijn jullie anders?
- Op welke manieren zijn jullie verbonden?
- Wat zou je willen zeggen of vragen?

Stimuleer hen om concreet te zijn en voorbeelden te geven.

Voorbereiden van een Presentatie:

vraag leerlingen hun antwoorden creatief te presenteren, bijvoorbeeld in de vorm van een korte toespraak, tekening of poster.

Laat ze de connecties met de vorm van macht duidelijk maken.

Afsluiting

Laat enkele leerlingen hun presentatie delen.

Bespreek als groep: "Wat hebben we geleerd over macht? Wat maakt iemand echt machtig?"

Sluit af met de reflectievragen en stimuleer leerlingen om kritisch te blijven nadenken over macht in hun eigen leven.

Leerlingenblad - Wie heeft de macht?

Je gaat straks zelf een machtig persoon kiezen om te onderzoeken. We gebruiken hiervoor de denkroutine: **Hetzelfde, Anders, Verbinden, Betrekken**.

Bijvoorbeeld:

- Hoe ben jij hetzelfde als een beroemd persoon?
- Hoe ben je anders?
- Wat verbindt jou met die persoon?
- Wat zou je aan hem of haar willen zeggen of vragen?

Stappenplan

Stap 1: Kies een machtige persoon Kies iemand waarvan jij vindt dat die persoon macht heeft. Dat mag een wereldleider, ondernemer, sportcoach of iemand uit je eigen omgeving zijn.

Stap 2: Verzamel informatie Zoek samen met je maatje informatie over deze persoon. Schrijf belangrijke dingen op.

Stap 3: Gebruik de denkroutine Beantwoord samen deze vragen over jouw gekozen persoon:
a. Hoe zijn jullie hetzelfde? b. Hoe zijn jullie anders? c. Op welke manieren zijn jullie verbonden?
d. Wat zou je aan hem of haar willen zeggen of vragen?
Gebruik duidelijke voorbeelden bij je antwoorden.

Stap 4: Maak een creatieve presentatie Maak een korte toespraak, tekening of poster waarin je je antwoorden op een duidelijke en creatieve manier presenteert. Laat zien waarom jouw gekozen persoon machtig is en hoe dat met jou te maken heeft.

Afsluiting

Een aantal leerlingen mag hun presentatie laten zien. Daarna bespreken we samen:

- Wat hebben we geleerd over macht?
 - Wat maakt iemand echt machtig?
- Blijf kritisch nadenken over wat macht betekent in jouw eigen leven!

Succescriteria:

- Je kunt een machtige persoon kiezen en analyseren met behulp van de denkroutine.
- Je presenteert je informatie gestructureerd en creatief.
- Je laat zien dat je begrijpt dat macht verschillende kanten heeft en hoe macht jou verbindt met andere mensen.

Week 4. Kleine groep. De Machtige Feed

Denksleutel verhaal

Doelen:

- Inzicht krijgen in het leven en de invloed van machtige personen in de geschiedenis of het heden.
- Creatief denken ontwikkelen door een verhaallijn te koppelen aan een hedendaags medium.
- Reflecteren op hoe machtige personen hun invloed presenteren en hoe deze wordt waargenomen.

Vaardigheden:

- Kritisch en creatief denken
- Verhalende en visuele communicatie
- Samenwerking en planning
- Empathisch vermogen

Benodigdheden:

- Tablets of papier en kleurpotloden voor het ontwerpen van Instagram-posts
- Lijst met machtige personen (historisch en modern)
- Sjablonen voor Instagram-posts
- Internet of naslagmateriaal voor onderzoek

Reflectie:

- Wat zegt de gekozen inhoud over de invloed van machtige personen?
- Hoe beïnvloeden visuele en tekstuele elementen de manier waarop macht wordt gepresenteerd?
- Hoe zou je het beeld van deze persoon veranderen als je andere aspecten van hun macht belicht?

Evaluatie:

- Beoordeel de logische volgorde en inhoud van de verhaallijn.
- Bespreek in de klas hoe verschillende machtige personen hun invloed zouden presenteren.
- Analyseer hoe de leerlingen creativiteit en historische accuratesse hebben gecombineerd.

Criteria voor Succes

- Vijf posts vormen een logische verhaallijn over de gekozen machtige persoon.
- Elke post bevat een visueel element en een begeleidend tekst.
- De inhoud weerspiegelt de invloed en acties van de persoon.
- Het ontwerp toont creativiteit en inzicht in macht.

Beoordeling:

Duidelijkheid en originaliteit van de posts.

Beoordeel de samenhang en relevantie van de verhaallijn.

Observeer of de activiteit leidt tot een beter begrip van de invloed van macht.

Week 4. Kleine groep. De Machtige Feed

Denksleutel verhaal

Lesbeschrijving:

Inleiding

Introduceer het concept van macht en de generalisaties.

Laat leerlingen een machtige persoon kiezen uit de lijst of hergebruik de persoon van een eerdere opdracht.

Leg uit hoe de verhaallijn-sleutel helpt om een verhaal op te bouwen door een logische volgorde van gebeurtenissen te bedenken.

Hoofdactiviteit

Onderzoek: Laat leerlingen informatie over de gekozen persoon verzamelen. Richt je op kernmomenten in hun leven die hun macht illustreren.

Posts Ontwerpen:

Laat leerlingen vijf Instagram-posts maken.

Elk post bevat een afbeelding (of schets) en een korte beschrijving. Denk aan momenten zoals een belangrijke beslissing, een prestatie of een invloedrijke gebeurtenis.

Presentatievoorbereiding: Elk groepje bepaalt hoe de posts een samenhangend verhaal vertellen en bereidt een korte presentatie voor.

Afsluiting

Laat elk groepje hun posts delen en uitleggen hoe deze de macht van de persoon weerspiegelen.

Reflecteer in de klas op de invloed van macht en hoe sociale media dit zouden kunnen versterken of veranderen.

Opdracht

Maak vijf Instagram posts van een persoon met macht. Lees de posts op het inspiratieblad en bedenk je eigen Insta Feed voor je gekozen machtige persoon.

Stappenplan

Stap 1: Onderzoek Zoek informatie over je gekozen persoon. Let hierbij vooral op belangrijke momenten uit hun leven die hun macht duidelijk maken.

Stap 2: Instagram-posts Ontwerpen Maak vijf Instagram-posts. Elke post bevat een afbeelding (verkleed je je en maak je een foto? Of een tekening?) en een korte tekst. Denk bijvoorbeeld aan:

- Een belangrijke beslissing.
- Een grote prestatie.
- Een gebeurtenis waar de persoon veel invloed had.

Stap 3: Bereid een presentatie voor Bespreek hoe jullie vijf posts samen één duidelijk verhaal vormen. Maak een korte presentatie waarin jullie dit uitleggen.

Afsluiting

Ieder groepje laat hun vijf Instagram-posts zien en vertelt hoe deze de macht van hun gekozen persoon laten zien. We bespreken daarna samen:

- Wat zegt dit over de invloed van macht?
- Hoe zou sociale media macht kunnen vergroten of veranderen?

Succescriteria:

- Jullie vijf posts vormen samen een logische verhaallijn over jullie machtige persoon.
- Elke post bevat een duidelijke afbeelding en een korte tekst.
- De inhoud laat duidelijk zien wat de invloed en acties van jullie persoon zijn.
- Jullie ontwerp is creatief en laat zien dat jullie snappen hoe macht werkt.

Inspiratieblad - De Machtige Feed

Politiek Leider (bijv. Premier of President)

Macht: Beïnvloedt wetten, beleid, en internationale relaties.

- **Post 1:**
 Foto van een persconferentie
"Belangrijke vergadering gehad met wereldleiders om klimaatverandering aan te pakken. Samenwerken is de sleutel! 🌍 🤝"
- **Post 2:**
 Video tijdens een bezoek aan een school
"Jongeren zijn onze toekomst. Vandaag geïnspireerd door deze leerlingen die grootse ideeën hebben over duurzaamheid! 💡 🌱"
- **Post 3:**
 Foto van een ontmoeting met lokale boeren
"Lokale landbouw ondersteunen is essentieel voor onze economie en voedselvoorziening. Dankbaar voor hun harde werk! 🚜 🍷"

Sportheld (bijv. Olympisch atleet of bekende voetballer)

Macht: Heeft invloed op fans en inspireert tot een gezonde levensstijl.

- **Post 1:**
 Foto van een intensieve training
"De weg naar goud is nooit makkelijk, maar elke druppel zweet is het waard. 💪 🏆
#NoDaysoff"
- **Post 2:**
 Video van een handtekeningsessie met fans
"Jullie steun betekent alles. Dankbaar voor mijn fans! 🤝 🌍 ❤️"
- **Post 3:**
 Foto van een maaltijd
"Eten als een kampioen. Gezonde voeding, gezonde geest. 🍓 🥗 #FuelYourBody"

Ouders

Macht: Hebben directe invloed op de opvoeding en beslissingen van kinderen.

- **Post 1:**
 Foto van een middagje in het park
"Kwaliteitstijd met de kleintjes. Leren door te spelen! 🌳 🌍 #Gezinsleven"
- **Post 2:**
 Video van het koken van een gezinsmaaltijd
"Samen koken betekent samen genieten. Vandaag: gezonde pannenkoeken! 🥞 🍎
#GezondeGewoontes"
- **Post 3:**
 Foto van huiswerk maken met de kinderen
"Huiswerkhelp is teamwork. Zo trots op hun doorzettingsvermogen! 🍌 📚 #TrotsOuderMoment"

Techno-gigant (bijv. CEO van een groot tech-bedrijf)

Macht: Ontwikkelt en beïnvloedt digitale tools en trends.

- **Post 1:**
 Foto van een nieuw product in de maak
"Kijk mee achter de schermen: ons team werkt aan iets revolutionairs. Stay tuned! 🚀 🛠️"
- **Post 2:**
 Video van een conferentie
"Vandaag keynote gegeven over de toekomst van AI en hoe technologie de wereld kan verbinden. 🌐 📺"
- **Post 3:**
 Foto van de lunch met teamleden
"Teamwork maakt het verschil. Inspirerend gesprek gehad over innovaties in duurzaamheidstechnologie. 🌱 💻"

Juf of Meester

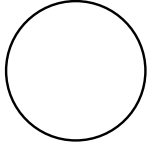
Macht: Vormt de gedachten en vaardigheden van leerlingen.

- **Post 1:**
 Foto van een project dat leerlingen hebben gemaakt
"Zo trots op deze creatieve ideeën! Samen leren we elke dag meer. 🌟 ✏️ 📚"
- **Post 2:**
 Video van een klasactiviteit
"Vandaag onderzocht groep 6 de vraag: hoe werkt recycling? Leren door te doen! ♻️ 🌟"
- **Post 3:**
 Foto van een stapel correctiewerk naast een kop koffie
"Een lange avond nakijken, maar het is het waard als je ziet hoeveel leerlingen groeien! ☕ 📖 #Lerarenleven"

Instagram

Large empty rectangular area for the main content of the post.

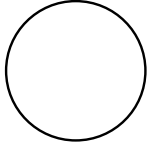

Four horizontal lines for writing a caption.

Instagram

Large empty rectangular area for the main content of the post.

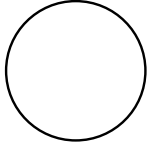

Four horizontal lines for writing a caption.

Instagram

Large empty rectangular area for the main content of the post.

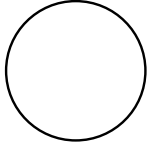

Four horizontal lines for writing a caption.

Instagram

Large empty rectangular area for the main post content.

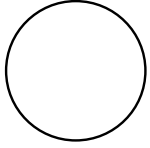

Four horizontal lines for writing a caption.

Instagram

Large empty rectangular area for the main content of the post.

Four horizontal lines for writing a caption.

